

T.C.
NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
SENATO KARARI

KARAR TARİHİ	OTURUM NO	KARAR SAYISI
26.02.2020	02	13

Üniversitemiz Senatosu Rektör Prof. Dr. Cem ZORLU'nun başkanlığında toplanarak aşağıdaki kararı almıştır.

KARAR 2020/02-13: Üniversitemiz Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın 24.02.2020 tarih ve 16846 sayılı yazısı ve ekleri görüşüldü.

Üniversitemiz Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nca hazırlanan Necmettin Erbakan Üniversitesi Açık Erişim Yönergesi'nin aşağıdaki şekliyle kabulüne oy birliği ile karar verildi.

NECMETTİN ERBAKAN ÜNİVERSİTESİ AÇIK ERİŞİM YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu yönerge, Necmettin Erbakan Üniversitesi (NEÜ) adresli bilimsel ve entelektüel çalışmaların, NEÜ Açık Erişim Sistemi (NEÜAES)'de depolanarak bilim dünyasının hizmetine sunulmasına ilişkin usul ve esasları düzenler. Bu doğrultuda;

- a) Açık Arşiv Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü (OAI - PHM) standartlarına uygun bir açık erişim sisteminin kurulması,
- b) NEÜ'nün bilimsel verilerin eksiksiz derlenmesi, uzun dönem korunması ve geniş kitlelerin bilimsel verilere erişiminin güvence altına alınması,
- c) NEÜAES'teki verilerin ulusal ve uluslararası harmanlama sistemlerince harmanlanmasının sağlanması yoluyla Üniversite mensuplarının görünürlüğünün artırılması,
- ç) Atama ve yükseltmeler ile diğer kurum içi değerlendirmelerde dikkate alınan bilimsel çalışmaların uluslararası standartlara uygun olarak depolanması ve listelenmesinin sağlanması,
- d) NEÜ'nün araştırma çıktılarının açık erişim olarak yayınlanması, NEÜ'nün ve dolayısıyla akademik düzeyde Türkiye'nin görünürlüğü ve yeni yapılacak araştırmalarda kamu ve özel sektörden daha fazla proje desteği alınmasını sağlamak amaçlanmıştır.

Kapsam

MADDE 2- (1) NEÜAES, NEÜ mensuplarının, üniversitede çalıştıkları süre içinde gerçekleştirdikleri ve NEÜ'ce doğrudan ya da dolaylı olarak desteklenen tüm akademik çalışmaları kapsar. NEÜAES'in içeriği aşağıdaki materyallerden oluşur;

- a) Bilimsel dergilerde yayımlanmış makaleler,
- b) Yüksek lisans ve doktora tezleri,
- c) Konferans bildirileri,
- ç) Seminer metinleri,

- d) Teknik notlar,
- e) Proje sonuç raporları,
- f) Kitaplar,
- g) Kitap bölümleri,
- ğ) Patent, tescil edilmiş buluş, faydalı model belgeleri,
- h) Açık ders materyalleri,
- ı) Kitapların bibliyografik bilgisi,
- i) Bilimsel ve sanatsal faaliyetler,
- J) Diğer bilimsel faaliyetler.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 4/c, 14, ve 42/d maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4 - (1) Bu Yönergede geçen;

- a) Açık erişim: Araştırmacıların, bilimsel çıktılarının tam metinlerine finansal, yasal ve teknik engeller olmaksızın kamuya açık İnternet aracılığıyla ücretsiz olarak erişebilmelerini,
- b) Açık erişim sistemi: Üniversite mensuplarının ürettiği, bilimsel çıktılarının dijital ortamda toplandığı, saklandığı, indekslendiği, uzun dönem korunduğu ve dağıtımının sağlandığı hizmetler bütününe içeren açık erişim sistemini,
- c) Akademik çalışma: NEÜ mensuplarının yaratıcı faaliyetleri ve aldıkları fonlar sonucu ortaya çıkardıkları tüm akademik ürünleri,
- ç) Ambargo: Araştırma sonuçlarının belli bir süre (6-12 ay), patent başvurusu yapılmış lisansüstü tez çalışmaları enstitü yönetim kurulu kararı ile (24 ay) erişime kapalı olmasını,
- d) Daire Başkanlığı: NEÜ Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığını,
- e) Depolama: Bir üniversite mensubunun entelektüel katkı sağladığı akademik çalışmasını NEÜAES'e depolama sürecini,
- f) İvedi arşivleme/opsiyonel erişim: Akademik çalışmaların birer kopyasının yayın tarihinden geç olmamak koşulu ile NEÜAES'e depolanması sürecini,
- g) Kişisel arşivleme: Bir NEÜ mensubunun entelektüel katkı sağladığı çalışmasını NEÜAES'e depolamasını içeren süreci,
- ğ) NEÜAES: Necmettin Erbakan Üniversitesi Açık Erişim Sistemini,
- h) NEÜ Mensubu: NEÜ'nün personelini, yüksek lisans ve doktora öğrencilerini,
- ı) Rektör: NEÜ Rektörünü, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Yetki ve Sorumluluklar, Kaynaklardan Yararlanma Hakkı ve Açık Erişim Danışma Kurulu

NEÜ mensuplarının sorumlulukları

MADDE 5 - (1) NEÜ Mensupları;

- a) Bulunulan yıl içerisinde gerçekleştirdikleri bilimsel çalışmalarını, ambargo ve benzeri koşullar nedeniyle sınırlandırmış veya tamamen engellenmiş olmadığı sürece, en geç ilgili öğretim yılı sonuna kadar NEÜAES'e depolar veya Kütüphane Dokümantasyon Daire Başkanlığınca

depolanmasını sağlar. Ancak patent başvurusu yapılması düşünülen çalışmalar başvuru gerçekleştirildikten sonra, patent yayını ile aynı tarihte depolanır.

b) NEÜ'nün yüksek lisans ve doktora tezlerinin nihai olarak enstitüye tesliminden sonra en geç iki ay içerisinde enstitü tarafından NEÜAES'te depolanmak üzere elektronik kopyası ile birlikte Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığına gönderilir.

c) NEÜ mensupları birden fazla kurumdan, birden fazla yazarın işbirliği ile yaptıkları çalışmaları NEÜAES'e depolar.

ç) Birden fazla NEÜ mensubu tarafından gerçekleştirilmiş çok yazarlı çalışmalarda kaynağın depolanma süreci birinci yazara aittir.

d) Her NEÜ mensubu, entelektüel katkı sağladığı tüm akademik çalışmalarının, ambargo ve benzeri koşullar nedeniyle sınırlandırılmış veya tamamen engellenmiş olmadığı sürece son sürümlerinin NEÜAES'e depolanmasını onaylar.

e) Her NEÜ mensubu, entelektüel katkı sağladığı çalışmasının NEÜAES'e kamuya açık olarak dağıtım ve koruma prensiplerine uygun olarak depolanacağını kabul eder.

f) Yasal koşullar çerçevesinde, her NEÜ mensubu, çalışmalarını yayıncılarla yapmış olduğu anlaşmaların koşullarını ihlal etmeyecek şekilde tüm dünyada geçerli bir lisans anlaşması ile NEÜAES'e depolamaya onay verir.

MADDE 6 - (1) Açık erişim / ambargo süresi sonunda açık erişim: NEÜ, araştırmalarını "açık erişim" seçeneği ile yayımlamak isteyen mensuplarını destekler. Yazarların yayıncılarla yaptıkları anlaşmalar ve depolama seçenekleri göz önüne alındığında çalışmalara erişim, "kamuya açık erişim" ve "ambargo süresi sonunda açık erişim" (ambargo süresi 12 ayı geçmemelidir) olmak üzere iki başlıkta uygulanır.

Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığının sorumlulukları

MADDE 7 - (1) 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 4/c maddesine göre üniversiteler; bilim dünyasının seçkin bir üyesi hâline gelmek için yüksek düzeyde araştırma yapmak ve sonuçlarını yaymakla; 42/d maddesine göre de kurumun bilimsel ve entelektüel birikimini eksiksiz derleme altına almakla görevlidir. Bu çerçevede Daire Başkanlığı, NEÜAES çalışması ile bu gerekliliği yerine getirmekle sorumludur.

(2) NEÜ mensuplarını NEÜAES'ten haberdar etmek amacıyla, bilgilendirme kılavuzları hazırlar, gerekli tanıtım ve bilgilendirme çalışmalarını yapar.

(3) NEÜ mensuplarının NEÜAES'e aktardıkları bilimsel çalışmaların kayıtlarını Açık Arşivler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü (OAI-PMH) standartlarına göre kontrol eder. Gerekli durumlarda düzeltme için NEÜ mensuplarıyla birlikte çalışılır.

(4) Yılı içinde öğretim elemanlarının NEÜAES'e kaydettikleri bilimsel çalışmaları, eğitim-öğretim yılı sonunda hazırlanan performans değerlendirme raporları ile karşılaştırmak suretiyle kontrol eder.

(5) Öğretim elemanları ve lisansüstü program öğrencileri tarafından üretilen ve kurumun bilimsel ve entelektüel varlığını oluşturan çalışmaların NEÜAES aracılığı ile erişime sunulması, uzun dönem korunarak saklanması ve güvenlik altında tutulması için gerekli teknik alt yapı, Bilgi İşlem Daire Başkanlığı ile birlikte kurulur ve yürütülür.

(6) Kurumsal arşiv çalışmasına yönelik olarak diğer üniversite ve kurumlarla yapılacak anlaşmalar ve işbirlikleri, Rektörlük onayına sunulmak üzere Daire Başkanlığı tarafından yürütülür.

Bölüm başkanlıklarının sorumlulukları

MADDE 8 - (1) Öğretim elemanlarının yayınlarını NEÜAES'e depolamaları için bilgilendirme yapar.

(2) Daire Başkanlığı tarafından gönderilen istekleri inceler ve öğretim elemanlarına gerekli uyarıları yapar.

Bilgi İşlem Daire Başkanlığının sorumlulukları

MADDE 9 - (1) NEÜAES yazılımının kurulumu, güncellenmesi, yedeklenmesi, uzun dönem korunarak saklanması, güvenliğinin sağlanması ve Ulusal Akademik Arşiv Sistemine açık erişim standartlarında veri aktarılması süreçlerini yürütür.

Bilgi kaynaklarını yayımlama ve onlardan yararlanma hakkı

MADDE 10 – (1) NEÜAES'te bilgi kaynaklarını yayımlama ve onlardan yararlanma hakkı, aşağıda belirlenen koşullarda gerçekleştirilir.

a) NEÜAES'teki çalışmaların tam metinlerine serbest erişim, yazarın kararına ve yayının telif hakkı durumuna bağlıdır.

b) İsteyen herkes NEÜAES'te kayıtlı çalışmalara serbestçe erişip kullanabilir.

c) NEÜ mensupları, Üniversitede çalıştıkları sürece ürettikleri her türlü bilimsel çalışmayı, İnternet aracılığı ile işlem yaparak NEÜAES'te yayımlamak üzere kaydetmekle yükümlüdür.

ç) Her hangi bir dergide yayımlanmış veya yayımlanma kararı alınmış çalışmaların dergideki formatı dışında NEÜAES'te yer alması telif hakkını ihlal etmez.

d) Telif hakkı üçüncü kişi veya kurumlarda olan yayınlar, telif hakkı koşullarına göre NEÜAES'e kaydedilir.

e) NEÜAES'te yer alan bilgi kaynakları kullanıldığında, kullanan kişi tarafından kaynak gösterilmesi, bilimsel etik açısından gerekli ve zorunludur.

Açık Erişim Danışma Kurulu

MADDE 11 – (1) Kurul,

- Rektör veya görevlendireceği Rektör Yardımcısı
- Fakülte Dekanları veya temsilcileri
- Enstitü Müdürleri
- Meslek Yüksekokulu Müdürleri
- Necmettin Erbakan Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanı ve Bilgi İşlem Daire Başkanından oluşacaktır.

Kurulun görevi; Açık Bilim ve Açık Erişim Sistemi ile ilgili çalışmalar yapmak, gerekli hallerde yönerge değişikliği önerisinde bulunmak,

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

Yönergenin etkin olarak uygulanması

MADDE 12 - (1) Rektörlük, bu Yönergenin uygulanmasından sorumlu olacak ve gerektiğinde ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkların çözümünde ve Yönergede yapılabilecek değişiklikler konusunda yürütücü görevini üstlenecektir.

Yürürlük

MADDE 13 - (1) Bu yönerge, kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 - (1) Bu yönerge hükümlerini Rektör yürütür.

